

Sahabiler Arasındaki Merhamet

Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti ile
Diğer Sahabiler Arasındaki Rahmet Bağı

Salih b. Abdullah ed-Derviş

El-Katif Büyük Mahkemesi Kadısı
Ed-Dammam – Suudi Arabistan
P.O. Box: 31911

www.islah.de

Önsöz

Bismillahirrahmanirrahim / Rahman ve Rahim
olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz ki hamd Allah'a mahsustur. O'na hamdeder ve O'ndan yardım dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerimizden O'na sığınırız. Allah kimi hidayete erdirirse o kimse doğru yolda olandır. Kimi de saptırırsa artık onun için doğru yolu gösterici yoktur.

Bundan sonra...

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ademoğlunun efendisidir. Bu, üzerinde tüm İslam

ehlinin birleştiği bir gerçektir ve bu görüş birliği – Allah’a hamdolsun- bu ümmet için büyük bir nimettir.

İlim ve diğer konularda imamlardan bazılarını Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’den daha üstün gören ümmetin yolundan sapmış kimselere itibar edilmez.¹ Bu tür rivayetler kitaplarda kayıtlıdır ve onları yorumlayan veya zayıf olduğunu söyleyen alimler vardır.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in konumu ve mertebesi, en büyük şefaatin ve havzın sahibi olduğu, dünyada ve ahirette yüksek bir yerinin olduğu apaçktır. Bu gerçekleri kimse inkar edemez.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in bereketi, akrabaları Ehli Beyt’e ve sahabilerine de geçmiştir. Allah onların hepsinden razı olsun.

Evet, Ehli Beyt’in yeri büyüktür. Bunu açıklayan bir çok ayet ve mütevatir hadisler vardır. Bu ayet ve hadisler, onlardan Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’e arkadaşlık edenleri kapsadığı gibi onların soylarını da kapsar ve onların faziletlerini ve konumlarını açıklar.

¹ El-Meclisi, Bihâru’l Envâr’da “İmamlar Peygamberlerden daha bilgilidir” isimli bir bâb açmıştır. 2/82. Bkz. Usûlu’l Kâfi 1/227

Sahabiler hakkında gelen her ayet ve hadis de böyledir. Rasulallah sallahu aleyhi ve sellem'e arkadaşlık etme şerefini kazanan Ehli Beyt, bu kapsama ilk önce girer.

Birinci risalede Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'e arkadaşlık etmekten (sahabilikten) bahsetmişim. Bu birkaç sayfada da o sahabilerin aralarındaki rahmetten bahsedeceğim. Allah onların hepsinden razı olsun. Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabileri, onların faziletleri ve bereket sahibi (Rasulullah) ile sahabiler aralarındaki bağ hakkında konuşmaktan bıkmamamız gerekir. Sahabiler, O'na inanmakla ve O'na arkadaşlık etmekle "sahabi" lakabını kazandılar. Na'im cennetlerindeki konumları ve dereceleri, amellerine ve Peygamberlerin Efendisi ile birlikte yaptıkları cihada göre farklı farklıdır. Aynı şekilde Muhacirler'in, Ensar'ın ve onlardan sonra gelenlerin dünyadaki mertebeleri de farklıdır. Bununla birlikte, Allah hepsine en güzelini vaat etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Elbette içinizden, fetihten önce infak eden ve savaşanlar, daha sonra infak edip savaşanlara eşit değildir. Onların derecesi, sonradan infak eden ve savaşanlardan daha yüksektir. Bununla

beraber Allah hepsine de en güzel olanı vaat etmiştir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.)²

Evet, hepsinin kendine ait fazileti ve mertebesi vardır. Bize düşen, sahabiliğın yüceliğini ve onun başlıbaşına bir mertebe olduğunu idrak etmektir. Onların mertebeleri amellerine göredir ve onlar tabaka tabakadırlar. İlk öne geçenler (Es-Sâbikûn El-Evvelûn), derecelerin en yükseğine sahiptir. Allah'ın sahabilik ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e akrabalığı nasip ettiklerinin ise sahabilik derecesi ve akrabalık hakkı vardır. Onların dereceleri de amellerine göredir. Onlar, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in temiz ailesidir. Onlara selam olsun ve Allah onların hepsinden razı olsun.

Değerli okuyucu:

Ümmetin fırkalara bölünmesinin sebeplerini araştırıp bu sorunu çözmek meşru bir taleptir. Burada, sonuçları ümmeti sarsan büyük bir sorundan bahsedeceğim. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerinden, Ehli Beyt ve diğerleri arasındaki merhametten kısaca söz edeceğim. Aralarında geçen savaşlara rağmen onlar birbirlerine karşı yine de merhametlidirler. Uydurma hikayeler anlatanlar

² 57/el-Hadid/10

bilmez gibi görünseler de, haberleri rivayet edenler ondan bahsetmeseler de, bu bir gerçektir ve bu gerçek apaçık kalacaktır. Haberleri aktaranların çoğunun uydurmalarına ve hayallarına cevap verecektir. Onların bu uydurmaları hevâ sahipleri, siyasi tamahları olanlar ve düşmanlar tarafından maslahatlarını gerçekleştirmek ve bu ümmetin arasındaki ihtilaf ve bölünmeyi kökleştirmek üzere kullanılmıştır.

Çağrı

Ümmetin tarihini araştıran ve yazanlara, hatta birlik ve bütünlüğe davet edenlere sesleniyorum.

Küreselleşmenin tehlikesinden, etkilerinden ve bu etkilere karşı mücadelede birlik olma gerekliliğinden bahsedenlere sesleniyorum.

Daha da ötesi, ümmeti üzerine duyarlı herkese sesleniyorum ve diyorum ki: Olumsuz etkileri olan ve düşmanlığı kökleştiren tarihsel olayları ve sorunları, araştırıp incelemeden neden ortaya atıyoruz? Avam topluluklar için mi, körükörüne bir taklit için mi, ya da maddi bir kazanç için mi?

Çok zayıf rivayetlere, hevâ ve benzeri şeyler üzerine kurulu fikirlere veya tarihsel sorunlara büyük çabalar ve vakitler harcayan araştırmacı ve yazarların bir çoğuna hayret edersin. Hatta onlardan bazıları işini iyi yaptığını ve ilmi gerçeklere ulaştığını sanır. Oysa ulaştıkları, ümmeti bölmekten başka bir şey değildir. Çalışmalarının ve çabalarının meyvesini sorarsan cevap alamazsın. En iyileri sana, bunu sadece ilim için yaptığını söyler. Peki, dayandıkları ilmi temel nedir?

Sahabilik risalesinde Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile değerli sahabileri arasındaki bağdan ve

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in görevlerinden birinin de kendisine inananları arındırmak olduğundan bahsedilmişti. Onlar, Allah'ın Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e iman ve O'na arkadaşlık etmekle şereflendirdiği ümmilerdir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Ümmilere içlerinden, kendilerine ayetlerini okuyan, onları arındıran, onlara Kitab'ı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderen O'dur. Kuşkusuz onlar önceden apaçık bir sapıklık içindeydiler.)³

Onlar, rahmet ve hidayet Peygamberinin eğitim (arındırma) ve öğretiminden geçen kimselerdir.

Komutan Peygamber ile askeri, örnek Peygamber ile kendisini örnek alanlar, komşu Peygamber ile O'na komşuluk yapanlar ve O'nunla birlikte yaşayanlar, yönetici Peygamber ile yönetimi altında yaşayan sahabiler arasındaki bağdan daha önce bahsedilmişti.

Birinci kitapta, dilersen buna birinci fasıl da diyebilirsin, bu bağ hakkında konuşulmuştu.⁴

Değerli okuyucu: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in, Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın kendisine emrettiği risaleti tebliğ, sahabilerini arındırma, onlara

³ 62/el-Cum'a/2

⁴ Birinci kitap, "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e sahabi olmak" adıyladır.

öğretme ve benzeri görevleri en iyi şekilde yerine getirdiğinde kuşkun yoktur. Bu arındırmanın meyvelerinden biri de, sahabilerin tabiatı haline gelen övgüye layık niteliklerdir. Allah onlardan razı olsun. İnsanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmet olmak onlar için yeterlidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Siz, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz.)⁵

Allah Subhânehu'nun "ortaya çıkarılmış" buyruğuna dikkat et! Onları kim ortaya çıkardı ve onlara bu mertebeyi verdi? Allah Teâlâ'nın şu ayeti de bunun gibidir: (İşte böylece sizin insanlığa şahitler olmanız, Rasul'ün de size şahit olması için sizi mutedil bir ümmet kıldık.)⁶

Allah Teâlâ'nın onları tanımlamak, onlara övgüde bulunmak ve onlardan bahsetmek üzere indirdiği ayetler pek çoktur. Onların bazı tavırları ve bunlar hakkında inen ayetlerden daha önce bahsedildiği için burada tekrar etmeye gerek yok.

⁵ 3/Âl-i Imrân/110

⁶ 2/el-Bakara/143

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Sahabilerinin Sıfatları

Değerli okuyucu:

Onların, başkaları için gerçekleşmesi mümkün olmayan ayrıcalıklara sahip olan eşsiz bir nesil olduğunu unutma! Onlar, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e arkadaşlık etme ve sahabilik şerefini kazanmışlardır.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onları eğitmiş, onlara bilmedikleri şeyleri öğretmiş ve onları terbiye etmiştir. Onlarla birlikte kafirlere karşı savaşmış ve onlar kendisine destek olmuştur.

Onların mutlaka okunması ve açıklanması, kendisinden sürekli bahsedilmesi ve Müslümanların tümü tarafından bilinmesi gereken sıfatlarından biri üzerinde duracağız.

Bilir misiniz bu hangi sıfattır?

Bu sıfat, merhamet sıfatıdır.

Soru: Neden bu sıfattan bahsediyoruz?

Ey okuyucu! Bu değerli sıfatın sırrı üzerinde hiç düşündün mü?. Şüphesiz hakkında konuşmayı

gerektirecek bir çok sebep olduğunu göreceksin. Fakat ben burada, bu risale için bir takım sebepleri sana özetleyeceğim.

Birinci sebep: Sıfatın bizzat kendisi ve içerdiği anlamlardır. Hakkında gelen ayetler ve hadisler, Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'den ve değerli sahabilerinden gelen eserlerdir. Rabbimiz Subhânehu ve Teâlâ, Rahman ve Rahim'dir.

Allah Subhânehu, sevgili Peygamberi sallallahu aleyhi ve sellem'i tanımlarken şöyle buyurur: (Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün ve mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.)⁷ Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Merhamet etmeyene merhamet edilmez."⁸

Bu sıfatın bizzat kendisi hakkında konuşacak olursak konu uzar gider. Onun hakkında gelen ayet ve hadisler pek çoktur ve bilinen şeylerdir.

İkinci sebep: Allah Subhânehu ve Teâlâ, Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerini överken onlar için bu sıfatı seçmiştir. Başkasının değil de bu

⁷ 9/et-Tevbe/128

⁸ Buhari ve Müslim

sıfatın seçilmesinde hikmetler ve çok önemli yararlar vardır. Onların bu sıfatla tanımlanmaları ilmi bir mucizedir. Kim bunun üzerinde düşünürse o mucizeyi görecektir. Çünkü ayet, sahabilerin arasındaki merhamet sıfatını özellikle vurgulamak için gelmiştir. Acaba Allah diğerlerini değil de niçin bu sıfatı zikretmiştir?

Çünkü bu sıfatta, henüz o dönemde ortaya çıkmamış ve kitaplarda yazılmamış, ama daha sonraları uydurma hikayeler anlatanlara ve onlardan sonra gelenlere konu olacak karalamalara cevap vardır. Allah en iyisini bilendir.

Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kafirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükuya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki secde izidir.)⁹

Üçüncü sebep: Bu gerçeğin, yani sahabilerin birbirlerine karşı merhametli ve merhamet sıfatının kalplerine iyice yerleşmiş olduğunun kesin olarak belirtilmesi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerini birbirlerine karşı vahşice davranıyorlarmış

⁹ 48/el-Feth/29

ve ilişkilerine düşmanlık hakimmiş gibi gösteren asılsız rivayetlere ve uydurma hikayelere cevap niteliğindedir.

Evet; sahabilerin birbirlerine karşı merhametli oldukları inancı sağlamlaşıp kalbinin derinliklerine yerleşince, kalbin huzur bulur ve Allah Teâlâ'nın kendileri için dua edilmesini emrettiği kişilere karşı hissettiğin kin kalbinden çıkar. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Onların arkasından gelenler şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatlisin, çok merhamet edensin.)¹⁰

Dördüncü sebep: Araştırmacıların dayandığı temellerden biri de senetle birlikte metinle de ilgilenmektir. Senetlerinin sabit olmasından sonra rivayetlerin metinlerini de araştırmak ve rivayetleri Kur'an ayetlerine ve İslam'ın mutlak asıllarına sunmaktır. Aynı şekilde, rivayetler arasında birlik sağlamaktır. Bu, ilimde derinleşenlerin metodudur.

Tarihsel rivayetlerin incelenmesinde mutlaka bu metodun uygulanması gerekir. Fakat –maalesef– araştırmacılar senetlerin incelenmesini ihmal etmişler,

¹⁰ 59/el-Haşr/10

rivayetlerin tarih ve edebiyat kitaplarında bulunması ile yetinmişlerdir. Senetlerle ilgilenenlerin bazıları da, metinlere bakmayı unutmuş ve Kur'an'a ters düştüğünü görememiştir.

Değerli okuyucu:

Tarih bilgine, aileden gelme malumatlara ve daha da ötesi duygusallıktan kaynaklanan öfkeye dayanarak karar vermeden, rastgele ithamda ve hatta hükümde bulunmadan önce dur ve burada bahsettiğim delillere göz at. Bu deliller aşına olunan şeyler değildir. Buna rağmen, apaçıktır ve çok uzak şeyler değildir. Taşdığı anlamlar ve delilliği güçlüdür. Hissedilen gerçeklere ve Kur'an ayetlerinin gücüne dayanır. Fetih Sûresi'ndeki son ayet şu şekildedir: (Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kafirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükuya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki secde izidir. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki bu, ekicilerin de hoşuna gider. Allah böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle

kafirleri öfkelenendirir. Allah onlardan inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük mükafat vaat etmiştir.)¹¹

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Onların arkasından gelenler şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatlisin, çok merhamet edensin.)¹²

Ayeti oku ve anlamı üzerinde düşün!..

¹¹ 48/el-Feth/29

¹² 59/el-Haşr/10

İsim Koymanın Anlamı

İsim, kendisine o isim verilene işaret eder ve onu başkalarından ayırır. Bu böylece insanların adeti olagelmıştır. Akıllı insan ismin öneminde şüphe etmez. Çünkü çocuk onunla bilinir, kardeşlerinden ve diğer çocuklardan onunla ayırt edilir. Onun özel ismi olur. Bu isim ondan sonra çocuklarına da geçer. İnsan ölür, geriye ismi kalır.

İsim, Arapça yükseklik anlamındaki “sumuvv” kelimesinden veya alâmet anlamındaki “vesm” kelimesinden gelir. Bütün bunlar, çocuğa verilen ismin önemine işaret eder.

Çocuğa verilen ismin önemi bilinmeyen bir şey değildir. İsim onun dinine ve aklına işaret eder. Hiç Hristiyanların veya Yahudilerin çocuklarını “Muhammed” ismiyle isimlendirdiklerini duydun mu?

Birkaç sapığın haricinde Müslümanlar, çocuklarına hiç “Lât” ve “Uzza” adını verirler mi?

Çocuk isim aracılığıyla babası ile irtibatlanır. Baba ve diğer aile fertleri çocuklarına, kendisi için seçtikleri isimle hitap ederler ve aile fertleri arasında bu isim

çokça kullanılır. Eskiden şöyle denilmiştir: “İsmi söyle babanı bileyim.”¹³

İsmi İslam’daki Önemi:

İsmi önemi anlamak için şeriatın isimlere verdiği önemi bilmek yeterlidir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem erkeklerden ve kadınlardan bazı sahabilerin isimlerini değiştirmiştir. Daha da ötesi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kendi kentini “Yesrib” olan ismini “Medine” olarak değiştirmiştir. Yine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, “Mülklerin kralı” ve benzeri isimlerin kullanılmasını yasaklamıştır. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: “Allah katında isimlerin en düşüğü meliku’l-emlâk (mülklerin kralı) olarak isimlendirilen kişi(nin ismi)dir.” Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, Abdullah, Abdurrahman ve benzeri, o ismi alanın Allah azze ve celle’ye kulluğunu ve kişinin Allah azze ve celle’ye ibadetini ifade eden isimler koymaya yönlendirmiştir.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: “İsimlerin Allah’a en sevimlisi Abdullah ve Abdurrahman’dır.” Hasan ismi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in hoşuna gider ve bu ismi iyi

¹³ Bkz. Tesmiyetu’l Mevlûd; Bekr b. Abdullah Ebu Zeyd

karşıları. Bu O'nun hayatında bilinen bir şeydir. Salât ve selamın en üstünü O'nun ve ailesinin üzerine olsun.

İsimlerin bir takım anlamları ve işaret ettikleri şeyler olduğu usûl ve lügat alimlerinde kesin olarak kabul edilir. Bu konu fıkıh usûlü ve lügat kitaplarında vardır. Alimler bu ve bununla ilgili konular üzerinde uzun uzun konuşmuşlardır.

Akıl Kabul Eder mi?

Değerli okuyucu: Acele etme ve garipseme, okumaya devam et ve şu sorulara cevap ver:

Çocuğunu ne ile isimlendirirsin?

Çocuğun için sevdiğin, annesinin veya ailesinin sevdiği ismi mi seçersin?

Çocuęunu dūřmanlarının isimleri ile isimlendirir misin?

Subhânallah!..

Kendimiz için bir şeye işaret eden ve anlamı olan isimler seçeriz de, insanların en hayırlılarına bu hakkı vermez ve “Hayır” diyebilir miyiz?!. Onlar, çocuklarının isimlerini insanların alışageldiğinin aksine siyasi ve toplumsal nedenlere dayalı belirlediler, isimlerin onların yanında delâlet ettiği hiçbir şey yoktur, diyebilir miyiz?!

Ümmetin en akıllı insanları ve efendileri, soyları ve kendileri üstün olan o kimseler en basit insani anlamlardan mahrum edilebilir mi? Sevdikleri insanların ve kardeşlerinin isimlerini, onların faziletlerine ve onlara olan sevgilerine işaret etmesi için, çocuklarına vermelerine müsaade edilmez mi?

Daha da ötesi, çocuklarından bazılarını düşmanlarının isimlenleri ile isimlendirebilirler mi? Buna inanılabilir mi?..

Bilinsin ki, bu isimlendirme bir kişi veya bir grup çocuk için değildir. Asırlar sonra ve -var olduğu öne sürülen- düşmanlığın unutulmasından sonra yapılmış değildir. Bilakis bu isimlendirme düşmanlığın zirveye çıktığının iddia edildiği vakitte gelmiştir ki, biz o vakte sevginin zirvede olduğu vakit diyoruz. Bu konu çok önemlidir; mutlaka araştırılmalı ve gereken önem verilmelidir. Çünkü işaret ettiği çok büyük şeyler vardır. Uydurma hikayelere ve asılsız haberlere cevap verir. Gönüllere ve duygulara hitap etmektedir. Akıllı insanları ikna eder. Reddedilmesi ve yanlış yorumlanması mümkün değildir.

Bütün bunlarla anlatılmak istenen şudur:

1-3) Sevgisi kendinden önceki üç halifenin önüne geçirilen Hz. Ali Efendimiz, çocuklarından bazılarını onların isimleriyle isimlendirmiştir ki, isimleri şu şekildedir:

- Ebu Bekir b. Ali b. Ebi Talib: Kardeşi Hüseyin ile birlikte Kerbelâ'da şehit olmuştur. Salât ve selamın en üstünü onların ve dedelerinin (Rasulullah'ın) üzerine olsun.

- Ömer b. Ali b. Ebi Talib: Kardeşi Hüseyin ile birlikte Kerbelâ'da şehit olmuştur. Salât ve selamın en üstünü onların ve dedelerinin (Rasulullah'ın) üzerine olsun.

- Osman b. Ali b. Ebi Talib: Kardeşi Hüseyin ile birlikte Kerbelâ'da şehit olmuştur. Salât ve selamın en üstünü onların ve dedelerinin (Rasulullah'ın) üzerine olsun.

4-6) Hz. Hasan çocuklarına Ebu Bekir b. el-Hasen, Ömer b. el-Hasen ve Talha b. el-Hasen isimlerini vermiştir. Onların hepsi amcaları Hz. Hüseyin ile birlikte Kerbelâ savaşına katılmışlardır.

7) Hz. Hüseyin oğlunu, Ömer b. el-Huseyn olarak adlandırmıştır.

8-9) Tâbiînin Efendisi, dördüncü imam Ali b. el-Huseyn Zeynelâbidîn, kızına Aişe ismini vermiştir. Oğlunu da Ömer ismiyle isimlendirmiştir ve onunla soyu devam etmiştir.¹⁴

¹⁴ Bkz. Keşfu'l Ğumme 2/334. El-Fusûl El-Muhimme 283. Aynı şekilde diğer oniki imamın soyunda da bu isimleri bulursun. şia alimleri bundan bahsetmiş ve o isimleri zikretmişlerdir. Örnek olarak bkz. A'lÂmu'l Verâ, Et-Tabersi, 203; el-İrşâd El-Mufid, 186; Tarihu'l Yakubi, 2/213.

Aynı şekilde; Abbas b. Abdulmuttalib'in soyundan, Cafer b. Ebi Talib'in soyundan Müslim b. Akil'in ve diğerlerinin soyundan gelen Ehli Beyt arasında da, çocuklarını bu isimlerle isimlendirenler vardır. Burada bütün o isimleri zikredecek değiliz. Bilakis muradımız, anlatılmak istenene işaret edecek kadarını zikretmektir. Bu nedenle yukarıda Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in çocuklarının isimleri zikredilmiştir. Allah'ın selamı onların üzerine olsun.

Münakaşa

şiilerden bazıları Hz. Ali'nin ve oğullarının, çocuklarına bu isimleri verdiğini inkar eder. Bu, nesepleri ve isimleri bilmeyenin yapacağı bir şeydir. Allah'a hamdolsun ki, onlar az sayıdadır.

şia'nın büyük imamları ve alimleri onlara reddiye vermiştir. Çünkü bu isimlerin varlığı kesindir. Soyuları vardır. şiilerce güvenilir kabul edilen kitaplarda bu isimler vardır. Hatta Kerbelâ trajedisini anlatan rivayetlerde vardır. Öyle ki, İmam Hüseyin ile birlikte Ebu Bekir b. Ali b. Ebi Talib, yine Ebu Bekir b. el-Hasen b. Ali ve diğer ismi geçenler de şehit olmuşlardır.

Evet, onlar Hz. Hüseyin ile birlikte şehit olmuşlardır. şiiler bunları kitaplarında zikrederler. Bu isimleri Hüseyniyât'ta ve Aşure günü yaslarında duymadığını söyleme. İsimlerinin zikredilmemesi onların olmadığı anlamına gelmez. Ömer b. Ali b. Ebi Talib ve Ömer b. el-Hasen, o günde yiğitlik gösteren süvarilerdendi.

Sonuç olarak, imamların (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) çocuklarına Ebu Bekir, Ömer, Osman, Aişe ve sahabenin diğer büyüklerinin isimlerini vermeleri konusuna şia'nın yanında ikna edici başka

bir cevap bulamıyoruz. İsimleri hiçbir şeye işaret etmez ve anlamsız sayamayız. Konuyu, Ehli Sünnet'in Şia kitaplarına soktuğu bir komplo olarak da kabul edemeyiz. Çünkü bu, tüm kitaplardaki rivayetlerin hepsinini çürütmek demektir. Şia'nın hoşuna gitmeyen her rivayete "komplo ve yalan" diyebilirler. Daha da ötesi, alimin nefsi arzusuna uymayan bir rivayeti o alim çok basit bir şekilde reddedebilir ve o rivayete "komplo" diyebilir. Çünkü Şia'da her alimin rivayetleri kabul etme veya reddetme hakkı vardır ve bunun onların yanında bir kuralı yoktur. Ağlanması gereken komikliklerden biri de, bahsi geçen sahabilerin isimleriyle isimlendirmenin, onlara sövmek ve hakaret etmek için olduğunun söylenmesidir. Avamın kalbini kazanmak için, imamın takiyye olarak halifelere sevgisini ve onlardan razı olduğunu insanlara hissettirmek için çocuklarına bu isimleri verdiği de söylenmiştir.

Subhânallah!.. İmamın arkadaşlarını ve insanların genelini aldatacak davranışlarda bulunduğunu söylememiz caiz olur mu?!. İmam bu sebeple nasıl kendi soyuna zarar verebilir?!

İmamın bu isimlerle idare ettiği kimseler kimler acaba?. Onun cesareti ve izzeti, kendisini ve çocuklarını Teymoğulları, Adiyyoğulları veya

Ümeyyeoğulları için küçük düşürmeyi reddeder. İmamın hayat hikayesini inceleyen, kesin olarak anlar ki imam; kendisini dini, namusu ve şerefi için intikam alamayacak kadar korkak gösteren uydurma rivayetlerin aksine –ve maalesef bu rivayetler pek çoktur- insanların en cesurudur.

Sonuç:

İmamların (Allah'ın selamı onların üzerine olsun), Hz. Ali ve oğullarının yaptığı, Ehl-i Beyt'in Hulefa-i Raşidîn'e ve Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in diğer sahabilerine olan sevgilerinin samimiyetine işaret eden en güçlü akli ve psikolojik delillerdendir. Sen bu gerçeği bizzat yaşıyorsun ve onu reddedemezsin. Bu gerçek, Allah Teâlâ'nın şu kavlini tasdik etmektedir: (Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kafirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükuya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki secde izidir.)¹⁵

Ey değerli okuyucu!.. Ayeti yeniden oku ve taşıdığı anlamlar üzerinde düşün!.. Rahmet sıfatı üzerinde düşün!..

¹⁵ 48/el-Feth/29

Evlilik Yoluyla Akrabalık

Değerli okuyucu: Ciğerpâren, yüreğinin bir parçası kızını kime verirsin? Kötü ve suçlu birine, daha da ötesi annesinin veya kardeşinin katiline verir misin? Dünürüm, damadım kelimeleri senin için ne ifade eder?

Musâheranın (evlilik yoluyla akrabalığın), dil bilimi açısından tarifi şu şekildedir: Sâhera (Sâd ve He harfleriyle) fiilinin masdarıdır. Bir topluluktan kız alıp evlenirsen “Sâhertu’l kavme” / “Evlilik yoluyla kavme akraba oldum” denir. El-Ezheri der ki: “Evlilik yoluyla akraba olunanlar, anne-baba ve kardeşler gibi, kadının mahremi olan erkek ve kadın akrabalarını da kapsar. Kocanın mahremi olan akrabaları da, aynı şekilde, kadının evlilik yoluyla akraba olduklarıdır.”

Erkeğin evlilik yoluyla akrabaları, kadının akrabalarıdır. Kadının evlilik yoluyla akrabaları da, erkeğin akrabalarıdır.

Özetle musâhera dilde, kadının akrabalarıdır, erkeğin akrabaları için de kullanılabilir. Allah Subhânehu ve Teâlâ, bu akrabalık türünü ayetinde zikrederek şöyle buyurur: (Sudan (meniden) bir insan yaratıp onu nesep ve sıhriyet (kan ve evlilik bağından

doğan) yakınlığa dđnüştüren de O'dur. Rabbinin her Şeye gücü yeter.)¹⁶

Ayetin üzerinde düşün! Nasıl o insan tek başına bir beşer iken Allah onu nesep ve evlilik akrabalığı yoluyla başkası ile irtibatlandırmıştır? Evlilik yoluyla akrabalık, şer'i bir bağdır. Allah bu tür akrabalığı nesep bağıyla birlikte zikretmiştir. Nesep ise, baba tarafından akrabalarđır. Alimlerden bazıları, nesebin genel anlamda akrabalık olduğu görüşünü benimsemişlerdir.

Allah'ın ayette nesep ile evlilik akrabalığını birlikte zikrettiğine dikkat et! Bunun işaret ettiği büyük anlamlar vardır ki, sakın onlardan gafil olma!.

Tarihte Evlilik Yoluyla Akrabalık:

Evlilik yoluyla akrabalığın Arapların yanında özel bir yeri vardır. Araplar, nesepleriyle övünürler. Aynı şekilde kızlarının kocaları ile ve onların toplumsal konumları ile övünüler. Araplar, kendilerinden aşağı konumda olanlara kız vermezler. Bu onların meşhur tavrıdır. Hatta bu tavır Arap olmayan bir çok toplulukta da vardır. Bugün Batı'da etnik ayırım toplumsal sorunların en ağırı kabul edilmektedir.

¹⁶ 25/el-Furkan/54

Araplar kadınlarını kıskanırlar. Hatta bu onlardan bazılarını, kendisi için utanç konusu olacak korkusuyla kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeye sevk etmiştir. Kadın yüzünden kanlar dökülmüş ve savaşlar çıkmıştır. Bu durum, uzun uzun anlatmaya gerek bırakmayacak bir işarettir ve senin de bildiğin gibi etkileri bugüne kadar sürmüştür.

İslam'da Evlilik Yoluyla Akrabalık:

İslam dini yüksek ahlakı ve övgüye layık sıfatları onaylamış, çirkinlikleri yasaklamıştır. Allah Subhânehu ve Teâlâ, önemli olanın takvâ olduğunu açıklamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Şüphesiz Allah katında en değerliniz, O'ndan en çok korkanınızdır.)¹⁷ Bu, şeriat mizanında böyledir.

Fıkıh alimleri evlilikte din, nesep ve iş yönünden denkliği ve bununla ilgili konuları uzun uzun araştırmışlardır. Denklik, nikah akdinin sahit olmasının şartı mıdır? Denklikliği gözetmek kadının hakkı mıdır, yoksa veliler de bu konuda ona ortak mıdır? Bu ve benzeri konular fıkıh kitaplarının nikahla ilgili bahislerinde mevcuttur.

Namusu koruma ve kadınları kıskanma konusuna gelince, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namusu

¹⁷ 49/el-Hucurât/13

uğruna öldürüleni şehit saymıştır. Yahudiler örtüsü ile oynadı diye bir kadın için bizzat kendisi savaş açmıştır. Beni Kaynuka'nın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile aralarındaki anlaşmayı bozduğu bu olay meşhurdur. Bu olayın hikayesi özetle şöyledir: Yahudilerden biri, kendisinden altın almak isteyen bir genç kadından yüzünü açmasını ister ve genç kadın bu isteği reddeder. Bunun üzerine genç kadın otururken, haberi olmadan elbisesinin ucunu bağlar. Genç kadın ayağa kalkınca elbisesi açılır. Bunun üzerine genç kadın bağırarak yardım ister. Yakınlarda bulunan bir Müslüman genç kalkar ve Yahudi'yi öldürür. Yahudiler de başına toplanıp onu öldürürler. Yahudilerden kaynaklanan başka sebeplerle birlikte bu olay onların anlaşmayı bozduğuna işaret olur.

Değerli okuyucu: Nikahta velinin rızası ve şahit bulunması şartı olması gibi konular, hatta asılsız zina suçlamasının cezası, zinanın cezası ve benzeri namusun korunması için konulan şer'i hükümler üzerinde düşün.

Bu hükümleri, taşıdıkları hikmetleri ve etkilerini düşünmek bu konunun önemini ortaya koyar.

Evlilik yoluyla akrabalık üzerine bir çok hüküm kurulur. Nikah akdi (sağlam teminat) kuralının konulması üzerinde düşün. Kişi evlilik isteminde

bulunur ve bunun da hükümleri vardır. İsteği kabul edilir veya edilmez. Evlenmek isteyen erkek, ailesinden ve arkadaşlarından evlilik talebine onay alabilmek için yardım talep eder. Kadının ailesi ve velileri ise evlenme talebinde bulunan erkeği araştırır. Erkek hediyeler takdim etse de, mehri vermekte acele etse de nikah akdi yapılmadıkça kız tarafının damat adayını kabul etme ve reddetme hakkı vardır.

Nikah akdinde mutlaka şahitler olmalıdır. Nikah akdinin duyurulması ise şeriatın talebidir. Çünkü nikah üzerine bir takım hükümler bina edilir. Nikah, uzak kimseleri yakınlaştırır ve onları evlilik yoluyla akraba yapar. Nikah sebebiyle erkeğin bazı kadınlarla evlenmesi ebedi olarak veya nikahladığı kadın eşi olarak kaldığı sürece haram hale gelir. Bu kitapta izlenen metot konuyu uzun uzun ele almaya izin vermemektedir. Amaç, bundan sonra bahsedileceklerin önemini hatırlatmaktır.

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in kızkardeşini babaları Hz. Ali (Allah'ın selamı hepsinin üzerine olsun), Ömer ibnu'l Hattâb radiyallahu anh ile evlendirmiştir. Hz. Ali'nin Hz. Ömer'den korktuğu için kızını ona verdiğini söyleyebilir miyiz? Öyleyse Hz. Ali'nin cesareti nerede? Kızına olan sevgisi nerede? Kızını zalim birine verir mi? Allah'ın dinine karşı duyarlılığı

nerede? Bu gibi arkası kesilmeyen sorular... Ya da Hz. Ali'nin kızını Hz. Ömer'e isteyerek ve ondan hoşnut olarak verdiğini söyleyeceğiz. Evet; Hz. Ömer, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in torunu ile hiçbir şüphe ve şaibenin karışmadığı sahih ve şer'i bir nikah ile evlenmiştir.¹⁸ Bu evlilik iki aile arasındaki diyalog ve sevginin delilidir. Nasıl olmasın? Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Hz. Ömer'in kızının kocası idi. Yani iki aile arasındaki evlilik akrabalığı Hz. Ömer'in Ümmü Külsüm ile evlenmesinden önce de vardı.

İkinci bir örnek getirecek olursak, İmam Cafer es-Sâdık aleyhisselam'ın şu sözü bunun için yeterlidir: "Ebu Bekr beni iki kez dünyaya getirdi." İmam Cafer'in annesi kim biliyor musun? Ferve binti'l-Kâsım b. Muhammed b. Ebi Bekr'dir.¹⁹

Cafer aleyhisselam niçin Ebu Bekr demiştir de, Muhammed b. Ebu Bekr dememiştir? Evet; Ebu Bekr'in ismini, şiilerden bazılarının onun faziletini inkar ettiğini bildiği için açıkça zikretmiştir. Oğlu

¹⁸ şia alimlerinden, bu evliliği ispat eden ve her türlü çürütme çabasına cevap veren nakiller zikredeceğim.

¹⁹ Ferve bintu'l-Kâsım'ın annesi, Esmâ binti Abdurrahman b. Ebi Bekr'dir. Bkz. Umdetu't Tâlibîn, sf. 195, Tahran baskısı; el-Kâfi, 1/472

Muhammed'e gelince, fazileti noktasında Şia ittifak etmiştir. Allah için söyle, insan kiminle övünür?..

Değerli okuyucu: Muhacirler ve Ensar'dan oluşan sahabenin soylarındaki bu iç içe geçmeyi, nesep ilmini bilen herkes bilir. Âzatl köleler bile, evet, âzatl köleler bile Kureyş'in önde gelen ve şerefli ailelerinden evlenmişlerdir. Zeyd b. Harise radiyallahu anh... Kur'an'da, Ahzâb Suresi'nde ismi zikredilen tek sahabi... Hanımı kim? Mü'minlerin annesi Zeyneb binti Cahş...

Üsame b. Zeyd... Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem onu Fatıma binti Kays ile evlendirmiştir ki o, Kureyş kabilesindedir.²⁰ Yine âzatl köle Salim... Ebu Huzeyfe radiyallahu anh, onu kardeşinin kızı Hind binti Velid b. Utbe b. Rebia ile evlendirmiştir. Hind'in babası, Kureyş'in en önde gelen isimlerinden biridir.²¹

Sahabiler arasındaki evlilik akrabalığı konusu uzar gider. Burada, Ehli Beyt ile Hulefa-i Raşidin arasındaki kız alıp vermelerden birkaç örnek vermekle yetineceğim.

Ömer radiyallahu anh efendimizin, Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı Fatıma radiyallahu

²⁰ Müslim, Fatıma binti Kays radiyallahu anha'dan rivayet eder.

²¹ Buhari, Aişe radiyallahu anha'dan rivayet eder.

anha'nın kızı ile evlendiğini biliyor musun? Salât ve selamın en üstünü O'nun ve babasının üzerine olsun.

Cafer-i Sadık aleyhisselam'ın annesinin bahsi geçti. Büyükannesinin kim olduğunu biliyor musun? İkisi de, Ebu Bekr es-Siddîk radiyallahu anh'ın torunudur.

Değerli okuyucu: Şeytanların vesvesesini bırak. Ciddi ve derin bir şekilde düşün. Sen Müslüman'sın ve aklın konumunu biliyorsun. Düşünüp tefekkür etmeye teşvik eden ve bunu emreden ayetler pek çoktur. Burada onları ayrıntısıyla anlatacak değiliz.

Bu nedenle, aklımızı kullanarak düşünmemiz gerekir. Taklidi terkedip, akıllarımızla oynamaya kalkanlara karşı dikkatli olmalıyız. İnsanların ve cinlerin şeytanlarından, her şeyi hakkıyla işiten ve bilen Allah'a sığınırız.

Sevgili okuyucu: Babana ve dedene sövülmesine, ailendeki kadınların en değerlisinin, aşiretinin tümünün istememesine rağmen zorla alındığının söylenmesine razı olur musun?

"Bu kadını zorla gasbettik" denilmesine razı olur musun? Sorular tükenmez. Hangi akıl bu zırvayı kabul eder ve bu rivayetleri kabul eder?!. Allah'tan, kalplerimizde iman edenlere karşı kin bırakmamasını

dileriz. Allah'ım!.. Bizlere, tüm salih kullarını sevmeyi nasip et, ey Alemlerin Rabbi! Âmîn!..

Sana Şia'nın itimat ettiği kitaplardan ve güvendiği alimlerden, Hz. Ömer'in Hz. Ali'nin kızı Ümmü Külsüm ile evlendiğini isbat eden bazı nakiller sunacağım:

İbnu't Taktakî el-Hasenî adıyla bilinen tarihçi ve nesep alimi İmam Safiyyuddin Muhammed b. Tâceddin (ö.709 hicri), Hulâku'nun dostu Asîluddin Hasen b. Nasîriddin et-Tûsî'ye hediye ettiği kitabında Emirülmü'minîn Ali aleyhisselam'ın kızlarından bahsederken şöyle der: "Ümmü Külsüm'ün annesi Rasulullah'ın kızı Fatıma'dır. Ömer ibnu'l Hattâb onunla evlenmiş ve kendisinden Zeyd'i dünyaya getirmiştir. Onun ölümünün ardından Abdullah b. Cafer ile evlenmiştir." (sf. 58) Kitabın tahkikini yapan Seyyid Mehdi er-Racâî'nin yaptığı nakillere bak. Bunlardan biri de, Ömer b. Ali b. el-Hüseyn'in soyundan gelen Allâme Ebu'l Hasen el-Umerî'nin şu sözüdür: "Bu rivayetlerden güvenilir olan, az önce gördüğümüz , Abbas b. Abdulmuttalib'in onu (Ümmü Külsüm'ü) Ömer ile babasının (aleyhisselam) rızası ve izni ile evlendirdiğidir. Ömer ona Zeyd'i dünyaya getirtmiştir."

Kitabın tahkikini yapan daha bir çok görüş zikretmiştir Bunlardan bazıları Hz. Ömer'in bir dişi şeytan ile evlendiği, onunla (Ümmü Külsüm ile) gerdeğe girmediği, onunla güç kullanarak evlendiği ve onu zorla elde ettiği şeklinedir.

Allâme el-Meclisî ise şöyle der: "...Olayın aslını inkar, bunun onların yoluyla sabit olmadığını açıklamak, şaşılacak bir inkardır. Değilse, bu haberler ve ileride senetleriyle zikredilecekler Ali aleyhisselam'ın Ömer vefat edince Ümmü Külsüm'e geldiğini ve onu evine götürdüğünü bildirir. Cevap, bunun takiyye ve mecbur kalma yoluyla gerçekleştiğidir..."²²

Derim ki: El-Kâfi'nin müellifi kitabında bir çok hadis zikreder. Bunlardan biri de şudur: "Gerdeğe girdikten sonra kocası ölen kadın nerede iddetini bekler ve ne yapması gerekir bâbı: Humeyd b. Ziyad İbnu Semmâ'dan, o da Muhammed b. Ziyad'dan, o da Abdullah b. Sinan ve Muaviye b. Ammar'dan, onlar da Ebi Abdillâh aleyhisselam'dan şöyle dediğini rivayet eder: Kocası ölen kadının evinde mi yoksa dilediği yer de mi iddetini bekleyeceğini sordum. Şöyle dedi: Ali

²² Mir'âtu'l Ukûl, 2/45

aleyhisselam, Ömer vefat edince Ümmü Külsüm'e gelerek onu evine götürdü."²³

Değerli okuyucu: Günümüzde yaşayan bazı Şii alimlerle bu evlilik konusunu konuştum. Bu konudaki en güzel reddiyelerden biri de Vakıflar ve Miraslar Mahkemesi kadısı Şeyh Abdulhamid el-Hattî'nin şu yazdıklarıdır: "İslam süvarisi İmam Ali aleyhisselam'ın kızı Ümmü Külsüm'ü (Ömer radiyallahu anh ile) evlendirmesinde bir terslik yoktur. Onun için Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem güzel bir örnektir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Müslümanlardan her bir kimse için güzel bir örnektir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Süfyan'ın kızı Ümmü Habibe ile evlenmiştir. Ebu Süfyan, Ömer ibnu'l Hattâb radiyallahu anh derecesinde de değildi. Bu evlilik konusunda var olduğu söylenen şüphelerin kesinlikle hiçbir dayanağı yoktur. Dişi bir şeytan Ümmü Külsüm'ün yerine geçerek Halife Ömer ibnu'l Hattâb radiyallahu anh'a göründü demeniz ise, gülünç ve ağlanması gereken, ilgilenmeyi ve delil olarak öne sürmeyi hak etmeyen bir sözdür. Bu gibi uydurma hurafelerin hepsini zikredecek olsak, gülünecek ve ağlanacak çok şey olduğunu görürüz."

²³ Bkz. El-Furûu mine'l-Kâfi 6/115

Şeyh, bu kitapta ele alınan konuya; ailevi bağlar için evlilik yoluyla akrabalığın ne ifade ettiğine değinmemiş. Evlilik yoluyla akrabalığın ancak isteyerek olacağından ve evlilik yoluyla akrabalığın, akraba olanlar arasında varolan sevgi, kardeşlik ve ülfete işaret ettiğinden bahsetmemiş.

Değerli okuyucu! Müslüman bir erkeğin Ehli Kitap'tan (Yahudi veya Hristiyan) bir kadınla evlenmesi ile Ehli Kitap'tan bir erkeğin Müslüman bir kadınla evlenmesi arasındaki farkı bilirsin ki, birincisi caizdir, ikincisi değildir. Bunun üzerinde düşün.

Özetle:

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabileri arasındaki evlilik akrabalıkları gayet açıktır. Özellikle de İmam Ali aleyhisselam'ın soyundan gelenler ile Hulefa-i Raşidin'in soyundan gelenler arasında... Aynı şekilde, İslam'dan önce ve sonraki dönemde Umeyyeoğulları ile Haşimoğulları arasındaki evlilik akrabalıkları meşhurdur. Bunların en meşhuru, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ebu Süfyan'ın kızı ile evlenmesidir. Allah onların hepsinden razı olsun.²⁴

²⁴ Kitabın sonundaki eklere bak.

Burada kastedilen, evlilik yoluyla ortaya çıkan psikolojik ve toplumsal sonuçlardan bazılarına işaret etmektir. Bu sonuçların en büyüğü, evlilik yoluyla akraba olan iki taraf arasındaki sevgidir. Değilse, çok daha başka sonuçları da vardır. Umarım buraya kadar zikredilenler bu noktada yeterlidir.

Övgünün İşaret Ettikleri

Değerli okuyucu: Bir grup arkadaşınla ailenden, akrabalarından ve hatta köyünden uzak, gurbette yaşadın mı? Gurbet yıllarını nasıl yaşadınız? Onlarla beraber askeri bir kampta yaşadın mı?

Değerli okuyucu: Akıl ve duygunun bir araya geldiği inanç bağıyla kendilerine bağlandığın arkadaşlarınla fakirlik yaşadın ve çile çektin mi? Bu durumların hepsini yaşayanlara ne dersin? Hepsi bollukta ve darlıkta birbirine yoldaşlık eden arkadaşlardı. Daha da ötesi insanların en hayırlısı Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem onlarla birlikteydi. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabileri, özellikle de ilk Müslümanlar, bu durumları yaşadılar. Evet, sosyal hayatları tamamen farklıydı ve özel bir yapısı vardı. Siyer okuyan veya Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hayat hikayesine az da olsa ilgisi olan herkes bunu bilir.

Değerli okuyucu: Belki bu satırları okurken, sen de benimle birlikte tarihin derinliklerine uzanırsın. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'de, Dâru'l Erkâm'da iken davet gizli yapıyordu. Sonra orada İslam açığa çıktı. Daha sonra sahabe-i kiram gurbet diyarına, önce

Habeşistan'a ve sonra Medine'ye hicret ettiler. Ailelerini, mallarını ve vatanlarını terkettiler. Deve üzerinde ve yürüyerek yaptıkları uzun ve meşakkatli yolculuklardaki hallerini düşün. Hendek Savaşı'nda hepbirlikte korkuyu ve kuşatmayı yaşadılar. Tebuk Savaşı'nda birlikte çölleri aştılar. Bedir'de, Hendek'te, Hayber'de, Huneyn'de, daha önce Mekke'de ve diğer savaşlarda zaferler yaşadılar.

Bütün bunların psikolojik etkilerini düşün. Evet; aralarındaki sevginin ve arkadaşlığın nasıl olacağını düşün. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in de onlarla birlikte olduğunu; onların komutanı, eğiticisi ve öğreticisi olduğunu aklından çıkarma. Göklerin ve yerin Rabbi'nden bu grubun liderine, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e Kur'an indiğini zihninde canlandır ve onların halini düşün. Kalpleri, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem etrafında birleşti. Kalpleri birbirine ısınan ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem etrafında birleşen bir grubun yaşadığı psikolojiyi düşün. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onları eğitmiş, onlarla birlikte yaşamış ve Kur'an onların hayatında inmiştir. Benimle birlikte o halleri ve o günleri düşün. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e sahabe olmanın işlendiği birinci kitapta bu konu geçmişti.

Hiç şüphesiz aralarındaki ilişkilere uyum, anlaşma ve sevgi hakimdi. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Allah'ın size olan nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişiler idiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O'nun nimeti sayesinde kardeş kimseler olmuştunuz.)²⁵

Lütfedip, bu ayetin taşıdığı manaları düşün: Allah Subhânehu ve Teâlâ, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerinin gönüllerini birleştirdiğine şahadet ediyor. Bu; Allah Teâlâ'nın, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerine bağışladığı bir nimettir ve O'nun lütfunu engelleyebilecek yoktur.

Evet; Evs ve Hazreç kabileleri arasında düşmanlık vardı. Fakat Allah Subhânehu ve Teâlâ bu düşmanlık duygusunu giderdi ve onun yerine sevgi ve anlayış bağışladı.

Değerli okuyucu: Buna inansan ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabileri hakkında güzel zan beslesen sana ne zararı olur?! Rableri onlara şahitlik ediyor ve onlara olan lütfunu hatırlatıyor. Onların kardeş olduklarını, kalplerinin saf olduğunu ve kalplerine anlayış, sevgi ve ülfet yerleştiğini bildiriyor. Ayetin inişindeki özel sebep değil, ayetin

²⁵ 3/Âl-i Imrân/103

lafzındaki genel anlam dikkate alınır. Şu ayetin anlamı da, bu genel anlama delildir: (Eğer sana hile yapmak isterlerse, şunu bil ki, Allah sana yeter. O, seni yardımıyla ve mü'minlerle destekleyendir. Ve, onların kalplerini birleştirmiştir. Sen yeryüzünde bulunan her şeyi verseydin, yine onların gönüllerini birleştiremezdin, fakat Allah onların aralarını bulup kaynaştırdı. Çünkü O; izzet sahibidir, hikmet sahibidir.)²⁶

Değerli okuyucu: Ayet üzerinde düşün ve onu tekrar tekrar oku. Ayette, Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e zaferi ve mü'minleri lütfettiği bildirilmektedir. Bizi burada ilgilendiren şudur: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem yeryüzünün tüm mallarını da harcasaydı, kendisi için böyle bir şey mümkün olmazdı. Fakat Allah Subhânehu ve Teâlâ, lütuf sahibidir. Yine de bunu inkar edenler, kesin delillere karşı çıkmaktan başka bir şey kabul etmeyenler ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabileri arasında birbirlerine karşı düşmanlık duygularının hakim olduğunu öne sürenler vardır.

Allah azza ve celle bizlere, onların kalplerini birleştirdiğini ve onları birbirine ısındırdığını, onları

²⁶ 8/el-Enfâl/62-63

kardeş kıldığını, onları birbirlerine karşı merhametli kıldığını bildirirken, hâlâ onların arasında birbirlerine karşı dūřmanlık duygularının hakim olduğunu söyleyen uydurma hikayeler ve rivayetler tekrarlanıp durmaktadır.

Sahabilere övgüde bulunan, onların niteliklerinden ve fiillerinden bahseden bir çok ayet gelmiştir ki, bunlardan bazıları daha önce zikredildi. Bu niteliklerden biri de, sevgiden kaynaklanan fedakarlıktır.

Allah Teâlâ şöyle buyurur: ((Allah'ın verdiği bu ganimet malları,) yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış olan, Allah'tan bir lütuf ve rıza dileyen, Allah'ın dinine ve Peygamberine yardım eden fakir muhacirleridir. İşte doğru olanlar bunlardır. Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine göç edip gelenleri severler ve onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmezler. Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.)²⁷

²⁷ 59/el-Haşır/8-9

Buraya kadar zikredilenlerde, sahabilerle alakalı Kur'an'da geçen bazı delillere işaret edilmiştir ki, bunlar pek çoktur. Biz kısaca aralarındaki sevgiye, bu sevginin varlığına ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabilerinin kalbine iyice yerleştiğine işaret edenleri zikretmekle yetindik. Gördüğün gibi fedakarlık, kardeşlik, dostluk ve kaplerin birleşmesi gibi anlamları ifade eden Kur'an ayetleri gelmiştir. Bunlar da sevgi sıfatını vurgular. Bununla ilgili birden fazla apaçık ayet vardır. Az önce geçen ayet üzerinde düşün. Bu ayette Ensâr'ın Muhacirler'e olan sevgisi ispat edilmektedir. Yine, Fetih Suresi'nin son ayeti üzerinde düşün.

Bütün bunlardan sonra Ali el-Erbili'nin Keşfu'l Ğumme isimli kitabında²⁸, İmam Ali b. el-Huseyin'den rivayet ettiği şu olaya kulak ver: İmam'a, Irak'tan bir grup gelir ve Ebu Bekir, Ömer ve Osman (Allah onlardan razı olsun) hakkında konuşurlar. Sözlerini bitirince İmam onlara der ki: "Bana söyler misiniz; siz (yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış olan, Allah'tan bir lütuf ve rıza dileyen, Allah'ın dinine ve Peygamberine yardım eden ve dosdoğru olan)²⁹ ilk muhacirlerden misiniz?" "Hayır" derler. İmam şöyle

²⁸ Keşfu'l Ğumme, 2/78, Tahran baskısı

²⁹ Bkz. 59/el-Haşr/8

der: “Sizler, (daha önceden Medine’yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan, kendilerine göç edip gelenleri seven ve onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmeyen, kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih edenler)³⁰ misiniz?” “Hayır” derler. “Öyleyse siz bu iki grubun herbirinden uzak olduğunuzu söylediniz. Ben de şahitlik ederim ki sizler Allah Teâlâ’nın haklarında (“Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma!” derler)³¹ buyurduğu kimselerden değilsiniz. Yanımdan çıkın, Allah size bildiği gibi yapsın.”

İşte bu, tâbiinden Zeynelabidin Ali b. el-Hüseyin’in anlayışıdır. Kitaplar; Sünnilerin kitapları da, Şiiilerin kitapları da sahabilerin birbirlerine övgüleri ile doludur. Nehcu’l Belâğâ kitabını okuyan, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in sahabilerine övgü içeren bir çok hutbe ve apaçık işaretler görür. Kur’an-Kerim’den de alıntı yaptığı için onlardan birini buraya alıyorum.

İmam Ali aleyhisselam şöyle der: “Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem’in sahabilerini gördüm.

³⁰ Bkz. 59/el-Haşr/9

³¹ Bkz. 59/el-Haşr/10

Sizlerden hiç birinin onlara benzediğini göremiyorum. Gündüzü saçları başları dağınık ve toz toprak içinde geçirirler, geceyi de secde ederek ve namaz kılarak geçirirlerdi. Dönüşümlü olarak alınlarını (secdeye) ve yanaklarını (yastığa) koyarlardı. Ahiretlerini düşünmekten ateş üstünde durur gibiydiler. Secdelerinin uzunluğu nedeniyle gözlerinin arasında (alınlarında) izler oluşurdu. Allah anıldığında gözlerinden yaşlar akardı. Öyle ki, göğüsleri ıslanırdı. Azaptan korkarak ve sevabı umarak, fırtınalı günde ağacın sarsıldığı gibi sarsılırlardı.”

İmam Ali aleyhisselam'ın onları övmesi uzayıp gider. Torunu İmam Zeynelâbidin'in onlar için dua ettiği ve onlara övgüde bulunduğu bir risalesi vardır. İmamlardan herbirinin (Allah'ın selamı onların üzerine olsun), sahabilere övgüde bulunduğu bir çok sözüne rastlarsın. Onlardan, içinde Hulefa-i Raşidin'e, mü'minlerin annelerine ve diğer sahabilere apaçık övgü içeren bir çok rivayet gelmiştir ki, bunlar toplansa ciltler tutar.

Değerli okuyucu: Özetlemeye çalışmama rağmen sözü uzattığım için özür dilerim. Allah'tan, beni ve seni bu kitaptan yararlandırmasını isterim. Fakat gerçek, mutlaka her yönüyle bir bütün olarak açıklanmalıdır. Benimle birlikte biraz daha

sabredeceğini ümit ederim. Çünkü kitap neredeyse bitmek üzere. Ehli Beyt'in Ehli Sünnet ve'l Cemaat yanındaki konumunu açıklayan kısa bir bölüm kaldı. Tâ ki, Ehli Sünnet ve'l Cemaat'in Kur'an-ı Kerim'e sarılmaya ve onunla amel etmeye özen gösterdiği gibi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ailesine de sarıldığını bilesin. Bu konu bağımsız bir araştırma gerektirir. Geçen bölümlerde, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in tüm sahabileri arasında hakim olan merhamet duygusuna vurgu yapılmıştır. Onların arasında Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in akrabaları ve özel olarak örtü altında topladığı yakın akrabaları da vardır. Gelecek bölümde ise, Ehli Sünnet alimlerinin belirttiği gibi onların bazı haklarının açıklaması vardır.

Ehli Sünnet'in Ehli Beyt Hakkındaki Düşüncesi

Âl-i Beyt'in lügat ve ıstılahi anlamı şu şekildedir: Âl-i'l-Beyt, kişinin ehlidir. Et-Teehhül (ehil olmak), et-tezvic (evlendirme) anlamındadır. Bunu, el-Halil söyler.³² Ehlu'l-Beyt (evin ehli), onun sakinleridir. Ehlu'l-İslam, onu din edinenlerdir.³³

"El-Âl" kelimesine gelince, Mu'cemu Makâyîsi'l-Lüğa'da şöyle gelmiştir: Âlu'r-Raculi (Kişinin âli): Evinin ehli.³⁴

İbni Manzûr şöyle der: "Kişinin âli, onun ehlidir. Allah'ın ve Rasulü'nün âli ise, O'nun dostlarıdır. Âl kelimesinin aslı "ehl"dir. Hemze elife dönüştürülmüş ve "eel" olmuştur. İki hemze arka arkaya gelince de, ikinci hemze elife dönüştürülmüştür."³⁵ Âl kelimesi genelde şerefli bir isimden başkasına izafet edilmez. Örneğin, "Âlu'l-Hâik" (dokumacının âli) denmez. "Ehl" kelimesi ise böyle değildir, "Ehlu'l-Hâik"

³² Bkz. Kitabu'l Ayn; 4/89

³³ Es-Sihâh; 4/1628, Lisânu'l Arab; 11/28

³⁴ Mu'cemu Makâyîsi'l-Lüğa; 1/161

³⁵ Lisânu'l Arab; 11/31. Bkz. El-İsfehâni; El-Müfredât fi Ğarîbi'l-Kur'ân; sf.30

(dokumacının ehli) denir. Kişinin beyti (evi), onun yurdu ve şerefidir.³⁶ “El-Beyt” denilince, Allah’ın evi Kâbe akla gelir. Çünkü mü’minlerin kalpleri ona meyleder ve nefisleri orada huzur bulur. O, kıbledir. Cahiliye döneminde “Ehli Beyt” denilince Kâbe çevresinde oturanlar akla gelirdi. İslam geldikten sonra ise, “Ehli Beyt” denilince Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in ailesi kastedilir.³⁷

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in Ehli Beyti kimdir?

Alimler, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in Ehli Beytini belirlemede bir çok görüş öne sürmüşlerdir. Bunlardan en meşhurları şunlardır:

1- Sadaka almaları haram olanlardır. Bu, cumhûrun görüşüdür.

2- Nebi sallallahu aleyhi ve sellem’in soyu ve eşleridir. Bu görüşü, İbnu’l Arabi “Ahkâmu’l Kur’an” isimli eserinde tercih etmiş ve desteklemiştir. Bu

³⁶ Lisânu’l Arab 2/15

³⁷ El-Müfredât fi Ğarîbi’l-Kur’ân; sf.29. Şeyhulislam İbnu’l Kayyim rahimehullah, bununla ilgili yazdığı “Celâu’l Efhâm fi’s Salâti alâ Hayri’l Enâm” isimli kitabında konuyu uzun uzun ele almıştır. Bu kitaba ve kitabı tahkik edenin önsözüne bak. Orada, bu konuya yazılan kitaplardan bahsedilmiştir. Bu da, Ehli Sünnet alimlerinin bu konuya verdikleri önemi gösterir.

görüŖü tercih edenlerden bazıları, eŖlerini Ehli Beyt'in dıŖında tutmuŖtur.

3- Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti, Kıyamet'e kadar O'na tâbi olanlardır. İmam Nevevi, Sahih-i Müslim'in Ŗerhinde bu görüşü desteklemiŖtir. "El-İnsâf" isimli eserin sahibi de bu görüşü tercih etmiŖtir. Alimlerden bazıları bunu, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e tâbi olanların takvâlıları ile sınırlandırmıŖtır.

Bunlar arasında tercihe layık görüş, birinci görüştür.

Soru: Kendilerine sadaka haram olanlar kimlerdir?

Onlar, HaŖimoğulları ve Muttaliboğulları'dır. Tercih edilen görüş budur ve bu, cumhûrun görüşüdür. Alimlerden bazıları ise sadece HaŖimoğulları ile sınırlandırıp, Muttaliboğulları'nı bunun dıŖında tutmuŖtur.

Oniki İmam Ŗiası'na göre ise Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti sadece oniki imamdır ve onların bir takım ayrıntıları vardır. Burası onlardan ayrıntılarıyla bahsedilecek yer değildir. Ŗia fırkaları

arasında bu konudaki anlaşmazlık büyüktür ve bu nedenle bölünmeler olmuştur.³⁸

³⁸ Bkz. Fıraku'ş-Şia; en-Nubahti

Ehli Sünnet'in Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti Hakkındaki İnanç

Her yönüyle inanç konularını ele alan hiçbir akide kitabı yok ki, içinde bu konuya dair bir delil olmasın. Bu durum, konunun önemli olması nedeniyledir ve bu nedenle alimler onu inanç konularından biri olarak ele almışlardır. Yine önemi dolayısıyla, alimler bu konuda bağımsız eserler yazmışlardır.

Ehli Sünnet inancının özeti, Şeyhulislam İbni Teymiyye'nin "Akidetu'l Vâsiyye" isimli eserinde yazdıklarıdır. Onun bu risalesi çok kısadır. Buna rağmen orada şöyle der: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti'ni severler ve onları dost edinirler. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in onlar hakkındaki vasiyetini muhafaza ederler. O, Ğadir-i Hum günü şöyle buyurmuştur: "Ehli Beytim hakkında size Allah'ı hatırlatırım. Ehli Beytim hakkında size Allah'ı hatırlatırım."³⁹ Yine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Kureyş'ten bazılarının Haşimoğulları'na karşı katı olduğundan şikayet eden

³⁹ Müslim ve diğer hadis alimleri rivayet eder. Bkz. Müslim; Kitâbu Fadâilî's Sahabeti; Bâbu Fadli Ali aleyhisselam; 15/188

amcası Abbas'a şöyle buyurur: "Nefsim elinde olan (Allah)'a yemin olsun ki, Allah için ve benim akrabalarım olduğunuz için sizi sevinceye kadar iman etmiş olmazlar."⁴⁰ Ve şöyle buyurur: "Muhakkak ki Allah, İsmailoğulları'nı seçti. İsmailoğulları'ndan da Kenâne'yi seçti. Kenâne'den de Kureyş'i seçti. Kureyş'ten de Haşimoğulları'nı seçti. Beni de Haşimoğulları'ndan seçti."⁴¹

İbnu'l Mutahhar el-Hilli'ye reddiye olarak yazdığı "Minhâcu's-Sünne" isimli kitabı nedeniyle şiilerin bir çoğunun Ehli Sünnet'in kendilerine en düşman kabul ettiği bir alimden bu kadarını aktarmakla yetiniyorum.

Ehli Beyt'in Hakları:

Birincisi: Sevme ve dost edinme hakkı:

Değerli okuyucu: Her mü'min erkeği ve mü'min kadını sevmenin şer'i bir görev olduğunu bilirsin. Geçen bölümlerde, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ailesini sevme ve dost edinmeden bahsedildi. Bu sevgi ve dost edinme daha özeldir ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in "benim akrabalarım

⁴⁰ İmam Ahmed, Fadâilu's-Sahabe'de rivayet eder. Kitabı tahkik eden bu rivayet üzerine uzun uzun konuşmuştur. Önemli olan, ayetin delâleti ile anlamının sahih olmasıdır.

⁴¹ Bu hadisi, Müslim rivayet eder.

olduğunuz için” buyruğu gereği başkaları bu noktada onlara ortak değildir. “Allah için” olan iman kardeşliğine ve dost edinmeye gelince, bu Müslümanların geneli içindir. Çünkü Müslüman, Müslüman’ın kardeşidir. Bu, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in ailesi ile birlikte tüm Müslümanları kapsar. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem, kendisine yakınlıkları nedeniyle akrabaları için özel bir sevgi belirlemiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (De ki: Ben buna karşılık sizden akrabalık sevgisinden başka bir ücret istemiyorum.)⁴² Bu, az önce geöen hadisin anlamıyla aynıdır. Bazı tefsir alimleri ayetin, “Size olan akrabalığım nedeniyle beni sevin” anlamında olduğunu söylemişlerdir. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in Kureyş kabilesinin kollarını toplayan bir akrabalık bağı vardır. Anlatılmak istenen şudur: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile akrabalıkları nedeniyle onları sevmek, onları dost edinmek ve onlara saygı duymak gerekir ki, bu İslam ehlini genel anlamda dost edinmeden farklı bir şeydir.

İkincisi: Salât ve selam hakkı:

Onların haklarından biri de, kendilerine salât ve selamda bulunmaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (şüphesiz ki Allah ve melekleri Peygamber’e salât

⁴² 42/eř-şûrâ/23

ederler. Ey iman edenler! Siz de O'na salât edin ve tam bir teslimiyetle selam verin.)⁴³

Müslim Sahihi'nde, Ebu Mes'ud el-Ensâri radiyallahu anh'tan şöyle dediğini rivayet eder: "Sa'd b. Ubâde'nin meclisinde otururken, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yanımıza geldi. Biş b. Sa'd O'na dedi ki: Allah Teâlâ bize, sana salâtta bulunmamızı emretti. Ey Allah'ın Rasulü! Sana nasıl salâtta bulunalım? Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem (bir müddet) sustu. Öyle ki, onun bu soruyu sormamış olmasını temenni ettik. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: De ki: "Allahumme salli alâ Muhammedin ve alâ Âli Muhammedin, kemâ salleyte alâ İbrâhime ve bârik alâ Muhammedin ve alâ Âli Muhammedin, kemâ bârakte alâ İbrâhime fi'l-âlemîne, inneke Hamîdun, Mecîd. /Allah'ım! İbrâhime' salât ettiğin gibi Muhammed ve Muhammed'in ailesine de salât et. Ve alemlerde İbrahim'i mübarek kıldığın gibi Muhammed'i ve Muhammed'in ailesini de mübarek kıl. Şüphesiz sen; çokça övülmeye layıksın, çokça şerefliisin." Selam da bildiğiniz gibidir."⁴⁴ Buhari ve Müslim'in ittifakla

⁴³ 33/el-Ahzâb/56

⁴⁴ Sahihu'l-Müslim; Kitâbu's-Salât ale'n-Nebiiyi ba'de't-Teşehhüd; 1/305; Hadis no: 405

rivayet ettiği Ebu Humeyd es-Sâidi hadisi de bu hadise benzer. Bu konuda bir çok delil vardır. İbnu'l Kayyım rahimehullah şöyle der: "Bu, ümmetin diğer fertlerinin dışında onların hakkıdır ve bu konuda alimler arasında ihtilaf yoktur."⁴⁵ Onların bu hakları, İbrahim aleyhisselam'ın isminin de zikredildiği bu salavâtta yerine getirilmiştir.

Üçüncüsü: Humus hakkı:

Onların ayrıca humusta (ganimet mallarının beşte birinde) hakları vardır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Bilin ki, ganimet olarak aldığınız herhangi birşeyin beşte biri Allah'a, Rasulü'ne, O'nun akrabalarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir.)⁴⁶ Bu konuyla ilgili hadisler çoktur. Bu, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in akrabalarına özel bir paydır ve bu hak, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in vefatından sonra da geçerlidir. Bu, cumhûrun görüşüdür ve doğru görüş de budur.⁴⁷

Ehli Beyt'in hakları çoktur. Burada en önemli haklarına işaret ettik. Müslümanlığı ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e soy bağı kesin olan için bu

⁴⁵ Celâu'l-Efhâm. İbnu'l-Kayyım bu kitabında konu ile ilgili uzun uzun konuşmuştur.

⁴⁶ 8/el-Enfâl/41

⁴⁷ Bkz. El-Muğni; 9/288

haklar geçerlidir ve ona mutlaka güzel muamele edilmelidir.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, sadece soy bağına itimat etmekten sakındırırdı. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem bu uyarıyı Mekke'de yapmıştır ki, bunun hikayesi meşhurdur. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Ey Kureyş topluluğu! Nefislerinizi Allah'tan satın alın. Size Allah katında bir yarar sağlayamam. Ey Abdulmuttalib'in oğlu Abbas! Allah katında sana bir yarar sağlayamam. Ey Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halası Safiye! Allah katında sana bir yarar sağlayamam. Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Malımdan dilediğini iste! Allah katında sana bir yarar sağlayamam."⁴⁸ Ebu Leheb hakkında inen ayetleri bilirsiniz. Cehennemden Allah'a sığınırız.

⁴⁸ Bu hadisi, Buhari rivayet eder.

Ehli Sünnet'in Navâsıb (Nâsıbe Fırkası) Hakkındaki Görüşü

Ehli Sünnet ve'l Cemaat'e göre Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti'nin konumu hakkındaki bahsin tam olması için Ehli Sünnet ve'l Cemaat'in Navâsıb hakkındaki görüşüne işaret edeceğiz.

Lügatte "nasb" kelimesi, bir şeyi ikâme etmek ve kaldırmak anlamındadır. "Nâsıbetu's-Şerri ve'l-Harbi / Şerri ve savaşı ikâme eden" deyimini de bu anlamdadır.

El-Kâmus'ta şöyle denir: "Navâsıb, en-Nâsıbe ve Ali aleyhisselam'a buğzermeyi dinden kabul eden Nasb ehli. Çünkü onlar ona karşı dikildiler, yani onu düşman ilan ettiler."

Navâsıb isminin aslı bu şekildedir. Ehli Beyt'e buğzeden herkes Navâsıb'dandır.

Değerli okuyucu: İmam Ali ve çocuklarına (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) İslam alimlerinin övgü dolu sözleri gayet açık ve seçiktir. İncancımıza göre; Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in naîm cennetlerinde olduğuna şahadet ederiz. Allah'a hamdolsun, bu konu apaçıktır.

Burada, Ehli Sünnet'in Navâsıb hakkındaki görüşüne ve Ehli Sünnet'in Nasb'dan (Ehli Beyt'e düşmanlıktan) uzak oluşuna işaret etmek istiyorum. Bu konu gerçekten önemlidir. Çünkü, İslam ümmetinin bölünme ve ihtilaf sebeplerinden biridir. Bu bölünmeden istifade eden bir grup var ki, yerli yersiz her ortamda ayrılık ateşini yakacak ve artıracak şeyler konuşur. İhtilafı alevlendirecek sözler söyler. Bu sözler; iftiradır, asılsızdır ve tamamen yalandır.

Konuştığında Ehli Sünnet'i İmam Ali ve çocuklarını sevmemekle itham edeni görürsün. Yalan uydurmaktan dilini hiç sakınmaz. En iyi yaptığı, Ehli Sünnet'in İmam Ali aleyhisselam'a buğzettiğini öne süren hayali kıssaları ve uydurma rivayetleri tekrarlayıp durmaktır.

Oysa Ehli Sünnet, Hz. Ali'nin faziletleri hakkında bir çok hadis rivayet etmektedir. İçinde İmam Ali aleyhisselam'ın faziletleri ve menkıbeleri bulunmayan hiçbir hadis kitabı yoktur.

Değerli okuyucu: Ehli Sünnet'in Navâsıb hakkındaki sözü gayet açıktır. Burada, Şeyhulislam İbni Teymiyye rahimehullah'ın sözünü aktarmakla yetineceğim ki, bu alim, Şia'nın kendilerine en çok düşman olarak gördüğü Ehli Sünnet alimidir. Şia'ya reddiyede en geniş Sünni eseri telif etmiştir.

Şeyhulislam İbni Teymiyye şöyle der: “Ali’ye sövmeleri ve lanet etmeleri, bu taifeye “Et-Tâifetu’l-Bâğiye / Haddi Aşan / Âsi Taife” denmesine sebep olan haddi aşmadandır. Buhari Sahihi’nde Halit el-Hazzâi’den, o da İkrime’den şöyle dediğini rivayet eder: İbni Abbas bana ve oğlu Ali’ye dedi ki: Ebu Said’e gidin ve onun rivayet ettiği hadisi dinleyin. Biz de gittik ve onu, bakımını yapmakta olduğu bir bahçede bulduk. (Bizi görünce) ridasını alıp sarındı. Sonra bize (en baştan) anlatmaya koyularak, mescidin inşasını zikretmeye kadar geldi ve şöyle dedi: Biz kerpiçleri tane tane taşıyorduk. Ammar ise ikişer ikişer taşıyordu. Rasullah sallallahu aleyhi ve sellem onu gördü. Üzerindeki toprakları çırpmaya başladı ve şöyle buyurdu: “Vay Ammar! Onu bâği (âsi, haddi aşan) bir grup öldürür. Bu, onları cennete çağırır, onlar da bunu ateşe çağırır!” Ammar derdi ki: “Fitnelerden Allah’a sığınırım.”

Müslim’in yine Ebu Said’den rivayet ettiği hadiste, Ebu Said radiyallahu anh şöyle der: “Benden daha hayırlı olan biri, Ebu Katade, bana bildirdi ki, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ammar hendek kazmaya başladığında onun başını okşayarak şöyle buyurdu: “Sümeyye’nin oğluna yazık! Onu bâği (âsi, haddi aşan) bir grup öldürür.”

Bütün bunlar Ali'nin (radiyallahu anh) imametinin sahih olduğuna ve kendisine itaat etmenin farz olduğuna, ona itaat etmeye çağırmanın cennete çağırıldığına ve onunla savaşmaya çağırmanın – bunu yanlış yorumda bulunarak yapsa bile- cehenneme çağırıldığına delildir. Bu, Ali (radiyallahu anh) ile savaşmanın caiz olmadığına delildir. Buna göre, ona karşı savaşan, yanlış yorumda bulunarak bunu yapsa veya hiçbir yorumda bulunmayarak isyan etse de, hatalıdır. Bu, bizim alimlerimizin iki görüşünden daha doğru olanıdır. Bu görüş, Ali'ye (radiyallahu anh) karşı savaşmanın hatalı olduğuna hükmeden görüştür. Bu görüş, bundan yanlış yorumda bulunarak isyan eden bâğilerle savaşma ile ilgili hükümler çıkaran fıkıh alimi imamların görüşüdür."⁴⁹

Şeyhulislam İbni Teymiyye'nin şu sözü üzerinde düşün. Ehli Sünnet'in Yezid hakkındaki görüşünden geniş bir şekilde bahsettikten sonra, konuyu netleştirip insanların bu konudaki ihtilafını açıkladıktan sonra şöyle der: "Hüseyn'i öldüren, öldürülmesine yardım eden veya buna razı olana gelince; Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olsun."⁵⁰

⁴⁹ Mecmûu'l Fetâvâ; Şeyhulislam İbni Teymiyye; 4/437

⁵⁰ Mecmûu'l Fetâvâ; Şeyhulislam İbni Teymiyye; 4/487

Selef imamlarından bir imamın (İbni Teymiyye'nin) bu sözlerinden sonra herhangi bir hatip ya da gerçeği bilmezden gelen biri çıkıp Ehli Sünnet'e dil uzatabilir ve Ehli Sünnet'in Navâsıb'dan olduğunu söyleyebilir mi?!

Durup Düşünelim!

Değerli kardeşim: Belki bu kitapta okudukların ve tarihte sabit olan Sıffin ve Cemel savaşlarında sahabilerin (Allah onlardan razı olsun ve onları razı etsin) birbirleri ile savaşmaları etrafında kafanda bir takım sorular oluştu. Çünkü her iki grupta da sahabilerden bir kısım vardı. Çoğunluğu Hz. Ali ve beraberindeki Ehli Beyt ile birlikteydi. Bu konunun özel bir kitapta ele alınması gerekir ve ben, Allah'tan bu ve benzeri konuların gerçek yönünü açıklamak için böyle bir kitap yazmama yardım etmesini dilerim.

Kendime ve sizlere Allah Subhânehu'nun şu ayetini hatırlatırım: (Eğer mü'minlerden iki grup birbirleri ile savaşılırsa aralarını düzeltin. Şayet biri ötekine karşı haddi aşarsa / saldırırsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar haddi aşan / saldıran tarafla savaşın. Eğer dönerse artık aralarını adaletle düzeltin ve (her işte) adaletli davranın. Şüphesiz ki Allah, adil davrananları sever. Mü'minler ancak kardeşirler.)⁵¹

Allah Subhânehu bu ayette, aralarında savaş yapmalarına rağmen onların imanlı olduklarını

⁵¹ 49/el-Hucurât/9-10

belirtmiştir. Ayet açıktır ve hiçbir yoruma veya tesfire ihtiyaç yoktur. Aralarında savaş gerçekleşse bile, onların hepsi mü'mindirler.

Yine, Allah Subhânehu şöyle buyurur: (Her kimin cezası, kardeşi (öldürülenin velisi) tarafından bir miktar bağışlanırsa, artık (taraflar) hakkaniyete uymalı ve (öldüren) ona (gereken diyeti) güzellikle ödemelidir.)⁵² Bu, kasten adam öldürmededir. Allah Subhânehu ve Teâlâ, katil ve öldürülenin velileri arasında iman kardeşliği olduğunu bildirir. Katilin çirkin suçu, ki Allah bu suçun ağır cezasını zikretmiştir, onları iman dairesinden çıkarmaz. Öldürülenin velileri ile öldürenler kardeşirler. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Mü'minler ancak kardeşirler.)⁵³

Konunun, daha önce de belirttiğim gibi, müstakil bir kitapta ele alınmaya ihtiyacı var. Umarım ki Allah, en kısa zamanda böyle bir kitabı çıkarmamı kolaylaştırır.

⁵² 2/el-Bakara/178

⁵³ 49/el-Hucurât/10

Sonsöz

Bizlere Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in, pâk ailesinin ve değerli sahabilerinin sevgisini bahşeden Allah'a hamdolsun.

Sevgili kardeşim...

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in pâk ailesi (Allah'ın salât ve selamı onların üzerine olsun) ve değerli sahabileri (Allah onlardan razı olsun) ile buraya kadarki sayfalarda birlikte olduktan sonra onların birbirlerine merhametini, aralarındaki akrabalık ve evlilik bağlarını, sevgi ve kardeşliği, gönüllerinin bir olduğunu ve bütün bunları Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de zikrettiğini idrak ettik.

Öyleyse, sevdiği ve razı olduğu şeylerde bizleri muvaffak kılması için Alemlerin Rabbi'ne çokça dua etmeliyiz. Bizleri, Yüce Kitabı'nda Muhacirler'e ve Ensâr'a övgüde bulunduktan sonra haklarında, (Onların arkasından gelenler "Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatlisin, çok merhamet edensin." derler) buyurduğu kimselerden eylemesi için O'na yakarmalıyız. İmam Zeynelâbidin

aleyhisselam'ın dediği gibi demeliyiz: İmam'a, Irak'tan bir grup gelir ve Ebu Bekir, Ömer ve Osman (Allah onlardan razı olsun) hakkında konuşurlar. Sözlerini bitirince İmam onlara der ki: "Bana söyler misiniz; siz (yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış olan, Allah'tan bir lütuf ve rıza dileyen, Allah'ın dinine ve Peygamberine yardım eden ve dosdoğru olan)⁵⁴ ilk muhacirlerden misiniz?" "Hayır" derler. İmam şöyle der: "Sizler, (daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan, kendilerine göç edip gelenleri seven ve onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmeyen, kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih edenler)⁵⁵ misiniz?" "Hayır" derler. "Öyleyse siz bu iki grubun herbirinden uzak olduğunuzu söylediniz. Ben de şahitlik ederim ki sizler Allah Teâlâ'nın haklarında ("Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma!" derler)⁵⁶ buyurduğu kimselerden değilsiniz. Yanımdan çıkın, Allah size bildiği gibi yapsın."⁵⁷

⁵⁴ Bkz. 59/el-Haşr/8

⁵⁵ Bkz. 59/el-Haşr/9

⁵⁶ Bkz. 59/el-Haşr/10

⁵⁷ Keşfu'l-Ğumme; 2/78; Tahran baskısı

Şüphesiz deliller ne kadar ortaya çıkarsa çıksın ve hüccet ne kadar açık olursa olsun, insan doğruyu bulmada Mevlâ azze ve celle'den müstağni olamaz. Allah azze ve celle'nin, Rasulü sallallahu aleyhi ve sellem'i hayrete düşürücü mucizelerle ve apaçık bir nur olarak tanımladığı Kur'an-ı Kerim ile desteklediği bilinen bir gerçektir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in güzel ahlâkına, güçlü izâhına ve net konuşmasına, güzel görünüşüne ve Mekke halkının onu tâ çocukluğundan peygamber olarak gönderilişine kadar tanıyor olmasına rağmen, Mekke'nin fethine kadar Mekke halkının bir çoğu kafir olarak kalmıştır. Bu nedenle Allah'a çokça dua etmeli, O'ndan başarıyı ve hakta sebat etmeyi, nerede olursa olsun hakka uymayı nasip etmesini dilemeliyiz. Çünkü hidayet, Allah azze ve celle'dendir.

Değerli kardeşim...

Allah'ın sana emrettiğini yapmakla görevli olduğunu ve Allah'ın seni ondan hesaba çekeceğini hatırla!. İnsanlardan herhangi birbinin sözünü Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın sözüne tercih etmekten sakın!. Allah senin için Kur'an'ı apaçık bir Arapça ile indirmiş ve O'nu inananlar için şifa ve nur, inanmayanlar için ise kapalı kılmıştır. Allah Subhânehu şöyle buyurur: (De ki: O, inananlar için doğru yolu gösteren bir

klavuzdur ve şifadır. İnanmayanlara gelince, onların kulaklarında bir ağırlık vardır ve Kur'an onlara kapalıdır.)⁵⁸ Bu Kur'an'ın gösterdiği yola tâbi ol ve O'nu gözünün önünden ayırma ki, Allah seni razı olduğu şeylerde muvaffak kılsın.

Değerli kardeşim: İnsanların hepsinin hesabını insanlar değil, Allah Subhânehu ve Teâlâ görecektir. Sadece salih insanlar, belli şartlar çerçevesinde şefaatte bulunacaklardır. Bu nedenle Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın işine karışıp kullarına hüküm vermeye kalkışmamalıyız.

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ehli Beyti'ni ve diğer sahabilerini (Allah onların hepsinden razı olsun) sevmemiz bize hiçbir zarar vermez. Bilakis, Kur'an-ı Kerim'e ve sahih rivayetlere uygun olan da budur. Bunun üzerinde düşün!..

Son olarak, kalplerimizde sahabilere karşı en ufak bir hoşnutsuzluk varsa, onu kalplerimizden çıkarıp atması için, bizlere hakkı göstermesi için, nefislerimize ve şeytana karşı bizlere yardım etmesi için Mevlâ Subhânehu ve Teâlâ'ya çokça dua etmeliyiz. Şüphesiz O, bunun sahibidir ve buna gücü yeter. Allah en iyi

⁵⁸ 41/Fussilet/44

bilendir. Allah; Peygamberimiz Muhammed'e, âline ve
ashabına salât ve selam eylesin.

Haşimoğulları ile Cennetle Müjdelenen On Sahabinin Aileleri Arasındaki Evlilikler

<i>Haşimoğulları</i>	<i>Diğerleri</i>	<i>Kaynaklar</i>
Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem	- Aişe binti Ebi Bekr - Hafsa binti Ömer - Ramle binti Ebi Süfyan	Tüm kaynaklar
Ömer ibnu'l Hattâb	Ümmü Külsüm binti Ali	Bununla ilgili bir çok kaynak vardır ve daha önce onlardan nakil yapıldı
Fâtıma binti'l Hüseyin	Abdullah bin Amr bin Osman bin Affân	- El-Aslu fi Ensâbi't-Tâlibîn; İbnu't Taktakî; sf.65

		- Umdetu't-Tâlib fi Ensâbi Âl-i Ebî Tâlib; İbni Utbe; sf. 118 - Diğerleri
Safiyye binti Abdulmuttalib, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in halası	-El-Avvâm bin Huveylid. İslam'dan önce ondan Zübeyr ibnu'l-Avvâm'ı dünyaya getirmiştir.	Tüm Şii ve Sünni kaynaklar
Ümmü'l Hasen bintu'l Hasen bin Ali bin Ebi Tâlib	Abdullah ibnu'z Zübeyr ile evlenmiş ve vefâtına kadar onunla kalmıştır. Daha sonra da kardeşi Zeyd onu yanına almıştır.	- Müntehâ'l- Âmâl; Şeyh Abbas el- Kummi; sf.341 - Terâcimu'n- Nisâ; Şeyh Muhammed Hüseyn el-Hâiri; sf.346

Rukiyye bintu'l-Hasen bin Ali bin Ebi Tâlib	Amr ibnu'z-Zübeyr ibnu'l-Avvâm ile evlenmiştir	- Müntehâ'l-Âmâl; Şeyh Abbas el-Kummi; sf.342 - Terâcimu'n-Nisâ; Muhammed el-A'lâ; sf.346 - Diğerleri
El-Hüseyin el-Asğar bin Zeynelâbidin	Halide binti Hamza bin Mus'ab ibnu'z-Zübeyr ile evlenmiştir	- Terâcimu'n-Nisâ; Muhammed el-A'lâ; sf.361

Bunların dışında taraflar arasında daha bir çok evlilik vardır. Sekine bintu'l-Hüseyin'in Mus'ab ibnu'z-Zübeyr ile evliliği meşhurdur ve herkes tarafından bilindiği için bu evliliğin hikayesini anlatmaya ihtiyaç yoktur. Sahabi aileleri arasındaki evlilikleri araştırıp yazmaya kalkan, ciltler dolusu bilgi bulacaktır. Çünkü bu tür evlilikler pek çoktur.

İçindekiler

Önsöz	1
Çağrı	6
Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in	
Sahabilerinin Sıfatları	9
İsim Koymanın Anlamı	15
Akıl Kabul Eder mi?	18
Münakaşa	22
Evlilik Yoluyla Akrabalık	25
Övgünün İşaret Ettikleri	38
Ehli Sünnet'in Ehli Beyt Hakkındaki Düşüncesi	47
Ehli Sünnet'in Rasulallah sallallahu aleyhi	
ve sellem'in Ehli Beyti Hakkındaki İnancı	51
Ehli Sünnet'in Navâsıb Hakkındaki Düşüncesi	57
Durup Düşünelim!	62
Sonsöz	64
Haşimoğulları ile Cennetle Müjdelenen	
On Sahabinin Aileleri Arasındaki Evlilikler	69